

Følgende artikel er udgivet i maskinbladet december 2013 for projekt Landbruget i Landskabet, som bl.a. er finansieret af:

REGION NORDJYLLAND

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

For år tilbage var dette syn skjult bag en mur af juletræer. Lokalområdet belønnede gården med en pris, da den kom ud i det fri. Foto: Troels Grønbæk.

Svinestalden "Skinken" blev 100.000 kr. dyrere på grund af et arkitekthonorar. Det har Jens Peter Lunden dog aldrig fortrudt. Han værdsætter blandt andet det sorte tag, som gør den højtliggende bygning mere diskret i landskabet – noget som nu er standard for hele bedriften. Foto: Troels Grønbæk.

Fra tanken i forgrunden hentes gylle til gårdens biogasanlæg, mens tanken bagved modtager den afgassede gylle. Foto: Troels Grønbæk.

Godt naboskab – en del af godt landmandskab

På Asdal Hovedgaard nær Hirtshals fylder hensynet til landskab og lokalsamfund meget. Natur, miljø og naboønsker er tænkt med i det meste.

"Skiltene skal fjernes omgående. Det er fredet område".

Skønt en del år siden husker landmand Jens Peter Lunden - ejer af Asdal Hovedgaard og dermed et historisk voldsted - stadig ordene i et brev fra Naturstyrelsen. Henvendelsen

var udløst af, at han havde sat et par skilte op til at orientere besøgende på voldstedet.

- Sådan var tonen. Og naturligvis fik de igen med samme mønt, fortæller Jens Peter Lunden.

Denne dag har piben en helt anden lyd, selv om han

er ved at vise sin bedrift frem til en flok gæster, der for en dels vedkommende er eksperter, sagsbehandlere og forstå-sig-på-ere - folk som traditionelt befinder sig i et modsætningsforhold til landbruget.

Men intet er, som det var, for dagens markvandrere

fra kommuner, universiteter og rådgivningsvirksomheder er alle med i projektet "Landbruget i landskabet", hvis hovedmål er planlægning i fællesskab. Asdal Hovedgaard er en af syv bedrifter, hvor metoden afprøves, og i dag præsenterer Jens Peter Lunden resultater, muligheder og udfordringer på sin ejendom.

Bro, stier, frugttræer

Voldstedet er første stop. Det er blevet renoveret og bliver plejet af får. På et grønt areal nedenfor er der hvert år Skt. Hans-bål for beboerne i de to nærliggende landsbyer, Åbyen og Allingdam.

Videre går turen til Kjul Å, som lokale frivillige – med Asdal Hovedgaards garageanlæg som værksted – har bygget en gangbro over. På begge sider af åen er der gangstier, og en beplantning med frugttræer byder på adgang for alle.

Listen over fælles initiativer er længere end det. For Jens Peter Lunden har i sine snart 25 år på ejendommen næret et stærkt ønske om at bryde den ned-

Asdal Hovedgaard

Asdal Hovedgaard driver svineproduktion med 900 årssøer og 30 grise pr. årssø. Derudover produceres der 25.000 slagtesvin om året, suppleret med salg af 30 kg grise.

I markbruget dyrkes cirka 500 hektar med hvede, vårhvede, vinterraps, majs og roer. Sidstnævnte to afgrøder indgår som biomasse i bedriftens biogasanlæg, som under navnet GrønGas A/S leverer varme til Hjørring kommune og strøm til elnettet. Bedriften har derudover 20 hektar skov og 8 hektar, der afgræsses af får (naturpleje). Endelig lægger gården jord til tre vindmøller.

Asdal Hovedgaard ejes og drives på 25. år af Mette og Jens Peter Lunden.

arvede position som ophøjet godsejer.

- Landsbyerne havde en god tradition for aktivitet og fællesskab. Den knyttede vi an til i et fælles projekt, som vi kaldte "Fra vold og magt til nabopagt". Det mødte lidt skepsis i starten, men den er overvundet, så nu kan vi meget sammen, fortæller Jens Peter Lunden.

Mere liv i marken

Initiativer til godt naboskab er gennem årene blevet suppleret med indgreb i landskabet, især i form af læhegn og vildtkorridorer til at bryde store markflader i en forblæst egn. Det har skabt mere liv i marken, konstaterer Jens Peter Lunden.

Hans melding bliver bekræftet, da markvandrerne passerer et læhegn: 21 gråænder letter, og en råbuk fortrækker uden det store hastværk.

Forude venter det nyeste skud på bedriften, nemlig en FRATS-stald fra 2005,

kaldet "Skinken". Som en satellit til hovedgården ligger den højt i landskabet, og det var indledningsvis ved at give problemer, fortæller Jens Peter Lunden.

- Kommunens sagsbehandler sagde ligeud, at hvis jeg ville have min byggetilladelse, skulle jeg bygge noget flot. Jeg blev provokeret, men valgte at tage det som en udfordring. Så jeg ofrede 100.000 kr. på en arkitekt og fik det, I ser i dag. Og det er jeg faktisk stolt af.

Han slutter runden af ved den parklignende have, hvor juletræer tidligere stod massivt og hindrede ethvert indblik. Nu er her lys, luft og åbenhed.

Harmoni

Investeringsikkerhed, erstatningsjord, øget naturindhold, trafikikkerhed og CSR-strategier er blandt de hotte emner for landbrug, der vil blive i business.

Ingen tvivl: Asdal Hovedgaard tager sig godt ud på 4-5 kilometers markvan-

v/Martin Skovbo Hansen

Miljøkonsulenten

Læs mere på
www.miljokonsulenten.dk

- Miljøgodkendelse
- Miljø Tilstandsrapport
- før ejendomshandel
- Anmeldeordning
- Revurdering - En 8 år gammel miljøgodkendelse skal revurderes nu

Med mere end 20 års erfaring sikrer jeg dig:

- kvalitet
- den bedste ramme for din produktion
- at du kommer let igennem systemet

2180 7080
RING FOR

- En uforpligtende snak om dine muligheder
- Et gratis besøg

DET PRIVATE ALTERNATIV

Jens Peter Lunden udpeger detaljer for markvandrere på Asdal Hovedgaard. Foto: Troels Grønbæk.

Læhegn og vildtkorridorer præger markbruget. Dette hegn har været 20 år undervejs. Foto: Trine Eide.

dring – hvad enten vinklen er landbrug, miljø, natur eller godt naboskab. Men hvad skal der til, for at flere landbrug kommer i harmoni med omgivelserne? Det havde projektgruppen "Landbruget i landskabet" nogle bud på, da dagens markvandring havde fået dem ud af fagsiloerne – ud at diskutere planlægning af det åbne land på tværs af fagområder.

Gift for investeringer

- Den usikkerhed som lovgivningen skaber, er gift for nye investeringer. Hvad Jens Peter Lunden og andre landmænd har brug for, er en slags frihedsbrev med kommunale garantier for de fremtidige produktionsbetingelser, mente miljøchef Allan Olesen, Landbo-

Nord. Synspunktet blev bakket op af professor Esben Munk Sørensen, Aalborg Universitet, som talte for at bruge lokalplaner of fensivt.

- Lokalplaner står stærkt i forhold til lovgivning. De kan næppe overrule love og regler, men det er et redskab, vi skal afprøve styrken af i planlægningsarbejdet, foreslog han.

Jord gør alting muligt

Esben Munk Sørensen gjorde sig i øvrigt til talsmand for, at landmænd som må afgive produktionsjord, så vidt muligt skal have tilbudt erstatningsjord.

- De fleste vil ikke have erstatning i form af penge – de vil hellere kunne opretholde eller udvide bedriftens kapacitet. Tager vi det

hensyn, bliver mange landmænd lettere at snakke med.

Det blev bekræftet af Jens Peter Lunden, blandt andet med anlægget af den nordjyske motorvej som eksempel. Her blev der nedlagt flere ejendomme, så der var jord i overskud at fordele.

- Så kan alting lade sig gøre, fastslog han.

En faunapassage under motorvejen er i øvrigt til god gavn for vildtet på Asdal Hovedgaard, som ellers ikke byder på specielt interessant natur, mente lektor Flemming Skov, Aarhus Universitet.

- Der kunne med fordel afsættes nogle områder til ny natur, gerne på områder, som alligevel ikke er meget værd til landbrugsdrift. Og

det skal være noget, der kan passe sig selv, mente han.

Bedrifter nær motorvej

Teamleder Knud Suhr, Hjørring Kommune, fandt, at nok er natur vigtig, men landbrug måles frem for alt på lugt og trafik. Her vokser udfordringerne sammen med brugen af størrelse.

- Derfor kan det blive nødvendigt med gylle i rør, selv om det er dyrt. Og på sigt bliver vi nødt til at placere bedrifterne nær motorveje og andre store trafikåre. For maskinerne bliver enorme - og som det er nu, cykler der altså børn på de samme veje, konstaterede han.

Det blev fra flere sider påpeget, at en række udfordringer med natur, miljø og transport med fordel kunne

Landbruget i landskabet

"Landbruget i landskabet - fælles planlægning af det åbne land" er et projekt, der har til formål at udvikle en ny metode til fælles forvaltning af det åbne land. Det sker i et samarbejde mellem kommuner, landmænd, landbrugsorganisationer og universiteter.

Målet er, at kommunernes og landmændenes ønsker til udformningen af det åbne land bliver mere koordinerede, end tilfældet er i dag – til gavn for begge parter.

Baggrunden for samarbejdet er en fælles erkendelse af, at regelstyringen har taget overhånd, så den påvirker både erhverv og myndigheder negativt. Projektet ønsker at analysere dette misforhold og derudfra udvikle et nyt forvaltningssystem, hvor der planlægges ud fra samfundets mål, kombineret med kommunernes og landmændenes ønsker for det åbne land.

Deltagerne i "Landbruget i landskabet" kommer fra Hjørring Kommune, Norddjurs Kommune, LandboNord, Djursland Landboforening, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet og Videncentret for Landbrug. Resultaterne af projektarbejdet afprøves på fem landbrugsbedrifter i Hjørring kommune og to i Norddjurs kommune. Projektet er foreløbigt finansieret fra februar 2013 til februar 2015.

løses i samarbejde mellem nabobedrifter.

Her gjorde Jens Peter Lunden dog opmærksom på en barriere:

- Konkurrencen om jord og ejendomme er hård, og det gør samarbejde vanskeligt. Men følger der kommunalt initiativ og økonomi med, vil de færreste nok modsætte sig flere naturtiltag.

Miljøchef Allan Olesen rundede af med en forudsigtelse af, at alle større landbrug vil få behov for en CSR-strategi.

- Det er måske ikke så spændende, men de enkelte landbrug fylder efterhånden rigtig meget, og det skal de være klar over, pointerede han.

dals

HARDI NYHED

NAVIGATOR 5000 & 6000 I

Tid til en ny sprøjte?

Med solide og kompakte bomme, 24 – 36 meter

- **Betjeningsvenlige controllere** – Gør din sprøjtning nem og overskuelig
- **Integreret ASC** – Auto sektionsskontrol er integreret i HC 8500 og HC 9500
- **SmoothRide** – Støddæmpere der absorberer sprøjtes bevægelser
- **DilutionKit** – Skyl og rens bom og tank fra førerhuset

- **IntelliTrack** – Driftsikkert sporfølgekoncept, enkel at tilkoble, nem at betjene
- **BoomPrime** – Kemikalierne er klar, når du starter din sprøjtning. Du undgår spild
- **AutoSlant/AutoHeight** – Automatisk styring af bomhøjde
- **DynamicFluid4** – Bedste væskesystem på markedet

DynamicFluid4

DynamicFluid4 - væskesystem

Det hurtigste væskesystem på markedet – 7 gange hurtigere end ISO krav. Det sætter nye standarder inden for nøjagtighed og kapacitet. DynamicFluid4 sørger for at alle informationer om doseringen bliver sendt til din sprøjtecomputer. Reagerer og korrigerer med det samme.

Din sprøjtning har aldrig været nemmere.

HARDI NORTH

Helgeshøj Allé 38
2630 Taastrup • Tlf: 43 58 85 00
www.hardi.dk

Kontakt HARDI
Niels Christensen: 2160 3165
Kim Væggemose: 2273 0747

The Sprayer